

Vision Program Plan Policy Riktlinje Rutin

Biblioteksplan för Askersunds kommun

Beslutad av: Kultur- och tekniknämnden

Datum och paragraf: 2022-03-31, § 42

Revisionsdatum:

Dnr: 22KOT46

Inledning

Bibliotekslagen anger att varje kommun ska ha ett folkbibliotek. Skollagen anger att elever i alla skolor ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt bibliotekslagen ska varje kommun anta en biblioteksplan. Biblioteksplanen är grunden för arbetet med utvecklingen av biblioteken i Askersunds kommun.

I Askersunds kommun finns två folkbibliotek. Huvudbiblioteket är inrymt i kulturhuset Sjöängen som även innehåller scenkonstverksamhet, konsthall, skola åk 7–9, ungdomsgård, reception med café och restaurang för kommunens verksamheter. Åsbro bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek.

Mål anges i de årliga verksamhetsplanerna som antas av nämnd. Uppföljning sker i delårsbokslut och bokslut. Övriga styrdokument som biblioteksplanen har sin grund i är bibliotekslagen, Unescos folkbiblioteksmanifest, biblioteksplan för Region Örebro län 2020–2023 samt Askersunds kommuns kultur- och fritidsprogram.

I Askersunds kommun ingår skolbiblioteksverksamheten sedan 2010 i samma organisation som folkbiblioteksorganisationen. Skolbiblioteket styrs av skollagen, Skolinspektionens riktlinjer, IFLA:s/UNESCO:s skolbiblioteksmanifest och skolans läroplan.

Bibliotekens roll i samhället

Biblioteken är en fredad plats för det fria ordet. Biblioteken är en garanti för tillgång till information, kunskap och litteratur och i takt med samhällets utveckling måste också biblioteken utvecklas.

När läget i världen är oroligt har biblioteken en tydlig demokratisk och samhällsviktig roll. Det skrivna ordet görs via biblioteken tillgängligt både fysiskt och digitalt.

Det är viktigt att även en mindre kommun agerar kugge i det nätverk som de svenska och internationella biblioteken utgör. Genom detta nätverk är det möjligt att ta del av media från andra bibliotek. Det möjliggör att man kan studera, bilda sig och tillgodogöra sig kunskap, oavsett bostadsort.

I dagens samhälle finns många källor till information som inte är faktagranskade. Tack vare bibliotekspersonalens kunskaper och erfarenheter erbjuds biblioteksanvändarna möjligheten att hitta relevant information. Askersunds biblioteks utbud av media och tjänster ska genomsyras av aktualitet, god kvalitet och ett brett urval. För den som inte har möjlighet till egen internetuppkoppling tillhandahåller biblioteken publika datorer för informationssökning samt wifi. Bibliotekspersonalen arbetar för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning.

Askersunds biblioteks roll som mötesplats och plats för social samvaro har blivit ännu tydligare och viktigare efter flytten till kulturhuset Sjöängen, och genom att biblioteket erbjuder Meröppet¹. I Sjöängen är biblioteket en del i verksamheten samt en medarrangör i kulturhuset Sjöängens program. En viktig faktor för att locka nya invånare till kommunen är ett aktivt kulturliv och där är biblioteket en naturlig del.

---

¹ Meröppet innebär att biblioteket är tillgängligt för besökare under vissa tider, även när det inte finns personal på plats. För att kunna använda Meröppet måste man registrera sig och skriva ett avtal med biblioteket.

Biblioteken i Askersund har många samarbeten i olika nätverk. Det gäller såväl med kommunala och regionala verksamheter som föreningar och studieförbund.

Biblioteket genom livet

I kommunens kultur- och fritidsprogram anges att följande målgrupper ska ges företräde vid tillfällen då prioritering behöver ske: 1. Unga (13–21 år), 2. Barn (7-12 år), 3. Barn (0-6 år), 4. Äldre (65+), 5. Vuxna. (22–64). Enligt bibliotekslagen är barn och unga prioriterad målgrupp.

Under uppväxten i Askersunds kommun möter varje barn biblioteket flera gånger. Läsfrämjande verksamhet pågår under barnets uppväxt genom både förskola, skola och under fritiden.

Enligt bibliotekslagen ska biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning samt åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteken i Askersund har ett brett uppdrag med en hög servicenivå. Ambitionen är att människor med olika behov ska få litteratur och information i den form de önskar och behöver. För att kunna tillgodose behov av information och litteratur i olika former hos människor med funktionsvariationer krävs välutbildad personal med god omvärldsorientering.

Tack vare samarbeten i biblioteksnätverk tillgodoses behov av litteratur på andra språk än svenska.

Askersunds kommun har en större andel äldre invånare än genomsnittskommunen. Biblioteket informerar på olika sätt för att göra bibliotekets service känd bland äldre.

Skolbibliotek

Skolbibliotekariens roll är att tillsammans med skolans pedagoger:

- Stödja och främja de utbildningsmål som anges i skolans målsättning och läroplan.
- Främja elevernas läslust och lust att lära, samt lära dem att bli biblioteksanvändare.
- Ge eleverna möjlighet och träning i att skapa, värdera och använda information.

Skolbiblioteksverksamheten i Askersunds kommun ska beskrivas i en egen plan.

Läsfrämjande verksamhet

En stor del av bibliotekets uppdrag riktar sig mot barn och unga, där det läsfrämjande arbetet är en stor del. Etablerade samarbeten med barnavårdscentral, familjecentral, förskolor och skolor möjliggör att alla barn i kommunen omfattas av det läsfrämjande arbetet. Askersunds bibliotek delar ut gåvoböcker i samarbete med BVC och skola. Förskolorna i kommunen får regelbundet litteratur genom bokväskor som distribueras ut till förskolorna. Skolorna erbjuds bokprat och biblioteksvisningar. I samarbetet mellan bibliotek och förskola/skola är målet att främja barn och ungas språkutveckling och stimulera till läsning i olika former.

Litteraturfrämjande verksamhet

Askersunds bibliotek har en vilja att förstärka litteraturen som konstform. Under årens lopp har biblioteken anordnat novelltävlingar och skrivarkurser. Författarbesök och liknande

erbjuds regelbundet med syfte att öka intresset för litteratur. Möjligheterna att utveckla sådan verksamhet har ökat i vårt nya kulturhus Sjöängen. Vi planerar olika evenemang med anknytning till litteratur och skrivande.

Framtidsfrågor

Det finns flera områden att utveckla och arbeta vidare med:

- att arbeta med bibliotekens demokratiska uppdrag bl.a. genom att arbeta för att höja medie- och informationskompetensen samt den digitala delaktigheten hos allmänheten.
- att demografiska förändringar i kommunen ställer krav på bibliotekets verksamhet. Det kan t.ex. vara en åldrande befolkning eller flyktingströmmar.
- att delta i utökad samverkan mellan nio kommuners folkbibliotek i Örebro län. Syftet är att uppnå:
  - Större medieutbud tillgängligt för fler
  - Ökad och likvärdig servicegrad
  - Bättre ekonomi och hållbarhet.
  - Ökar nyttjandet av bibliotekets resurser
  - Större genomslag och synlighet för verksamheten
  - Stärkt roll för biblioteken
  - Uppbyggnad av infrastruktur för samarbeten inom fler områden för biblioteken
- att prioritera barn och unga enligt bibliotekslagen och kommunens kultur- och fritidsprogram. From 2020 är barnrättskonventionen lag. Följande punkter ska vi särskilt beakta under denna plans period:
  - att fördjupa samarbetet med förskola och skola i Askersunds kommun så att varje barn/elev nås av bibliotekens läsfrämjande verksamhet och får utbildning i källkritik och informationssökning.
  - att nå fler barn och ungdomar i syfte att öka deras läsning på fritiden.
- att arbeta med tillgänglighet i alla olika aspekter.
- att i bibliotekets ständiga förbättringsarbete verka för en jämställd och jämlik biblioteksverksamhet.
- att kontinuerligt stärka personalens kompetensförsörjning.